

ΑΚΑΔΗΜΟΣ

Γ.Κορδύλη 1 & Οδωρος-Μαρούσι
Τηλ. Κέντρο:210-61.24.000, <http://www.akadimos.gr>

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ 2014 ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Επιμέλεια θεμάτων : Σκούρτη Γεωργία

ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΡΙΟΤΗΤΑ

Δεν θα' πρεπε να μας εκπλήσσει το γεγονός ότι σήμερα η αχαλίνωτη συμπεριφορά γίνεται συνήθεια ή και νόμος. Προστυχιές, χλευασμοί και βρισιές σε όλη την κλίμακα της χυδαιότητας ανταλλάσσονται με μια ευκολία που θα άφηνε άναυδο έναν άνθρωπο περασμένης εποχής, μιας εποχής που δεν είχε ακόμη διασυρθεί τόσο πολύ η λέξη «φραγμός».

Οι ρίζες του προβλήματος είναι βαθιές. Και μην πείτε ότι φταίει η κρίση, οι δυσκολίες που ενέσκησαν και τα συμπαραλιασμένα νεύρα ολωνών. Πάει πολύ πιο πίσω η υπόθεση και αν για μια στιγμή οι σκέψεις μας κατόρθωναν να βγουν έξω από τον καθημερινό κυκεώνα, θα επέτρεπαν να δούμε ότι δεν άνοιξαν από τη μια μέρα στην άλλη οι οχετοί. Είχε ήδη συντελεστεί μέσα στην οικογένεια, στα σχολεία και σε ολόκληρη την κοινωνία, μια θορυβώδης αποκήρυξη των «καλών τροπών». Τους αποκάλεσαν «καθωσπρεπισμό» και νόμισαν ότι ξεμπέρδεψαν. Και δεν κατάλαβαν ότι ο τύπος ενός κανόνα όταν συγχέεται με το περιεχόμενό του παράγει εκτρώματα.

Ήταν, πράγματι, μια κάποια απελευθέρωση η απόρριψη της συμβατικότητας, της άκρα επιτήδευσης και της υποκρισίας πίσω από άλλες τσιριμόνιες. Μαζί μ' αυτά όμως πήραν τα σκάγια και την έννοια της υποχρέωσης που έχουν οι άνθρωποι να μην εκσφενδονίζουν ο ένας προς τον άλλο τις επιθυμίες τους σαν να ήταν δικαιώματα που θα έπρεπε να ικανοποιηθούν απλώς και μόνο επειδή φανερώθηκαν. Η πράξη της φανέρωσης έγινε αυτή καθαυτή αξία. Δεν ενδιέφερε πια το τι διεκδικούσε κανείς από τους άλλους, ενδιέφερε μόνο το αν διέθετε την απροσποίητη εκείνη ορμή, τη φυλακισμένη επί αιώνες, ώστε να εκδηλώσει ανοικτά το ποιος ήταν ή, μάλλον, το ποιος θα ήθελε να είναι.

Η θρυαλλίδα της έκρηξης βρισκόταν εδώ. Γιατί και οι άλλοι προς την ίδια αυτοφάνερωση θα υποχωρούσαν. Οπότε όλοι δεν θα εκόμιζαν στις σχέσεις τους παρά τις επιθυμίες τους, που, επειδή θα ήταν μεταξύ τους όμοιες και ισόβαθμες, θα ήταν αδύνατον να ικανοποιηθούν. Όταν δυο άνθρωποι δείξουν ο ένας στον άλλον ότι θέλουν αμέσως, χωρίς καμιά αναβολή, να γίνουν σεβαστές οι απαιτήσεις τους, το πρώτο που θα συμβεί είναι να γεννηθεί αμοιβαίως η αποστροφή γι' αυτό που ο καθένας εννοεί ως «σεβασμό».

Είναι η απέχθεια που νιώθουμε όταν η επιθυμία του άλλου εμφανίζεται γυμνή. Αυτή η γύμνια που μας ζυγώνει φέρνει μέσα της όλη την ανατριχίλα και τη φρίκη ενός πανάρχαιου παρελθόντος, τότε που από το στόμα των προϊστορικών προγόνων μας έβγαιναν αφροί από θυμούς και πόθους καθώς και άναρθροι ήχοι. Δεν είχε έρθει ακόμη η ώρα της γλώσσας, δεν είχαν αρχίσει τα αναγκαία παζαρέματα ανάμεσα σε εγωισμούς. Από τότε βέβαια έως σήμερα επινοήθηκαν πάμπολλα μέσα, ώστε τα πάθη να μην αφηνιάζουν

και να κρατιούνται, όσο γίνεται, υπό έλεγχο. Το τίμημα ήταν η συμπίεση της αυθορμησίας, το αίσθημα ότι οι ηδονές μας ακρωτηριάζονται. Το όφελος ήταν η εξοικονόμηση δυνάμεων, που θα μπορούσαν να διατεθούν σε έργα από τα οποία θα ερχόταν μια απόλαυση πιο λεπτή, λιγότερο έντονη, αλλά και πιο σταθερή από εκείνη που θα έδινε η αρπαγή της λείας, η κατατρόπωση των αντιπάλων, ο πόλεμος ενάντια σε ό, τι μας αντιστέκεται.

Ας μη διαμαρτυρόμαστε, λοιπόν, που σπάζουν κλειδαριές και ανοίγουν με πάταγο κάποιες θύρες γερά ασφαλισμένες άλλοτε. Οι νέοι Κένταυροι είναι εδώ. Ελεύθεροι να λαιδορούν, να χειροδικούν, να τα κάνουν γυαλιά- καρφιά, άμα τους καπνίσει, και να σαρκάζουν με το σοκ που προκαλούν. Οι μανιασμένοι τους πρόγονοι, σύμφωνα με το μύθο, αναχαιτίστηκαν με τη βοήθεια του Θησέα, σε εκείνο το γαμήλιο τραπέζι των Λαπιθών όπου είχαν προσκληθεί. Σήμερα, ελλείψει τέτοιων ευγενών αρωγών, οι φιλήσυχοι Λαπίθες πρέπει μόνοι τους να τα βγάλουν πέρα. Και μόνοι τους, επίσης, να εντοπίσουν στις τάξεις τους αυτούς που θαυμάζουν κρυφά την πυγμή των Κενταύρων.

Βασίλης Καραποστόλης

Το κείμενο δημοσιεύτηκε στην Καθημερινή τον Οκτώβρη του 2013.

Ο Βασίλης Καραποστόλης είναι καθηγητής Πολιτισμού και Επικοινωνίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε περίπου 130 λέξεις.

Μονάδες 25

B1. Να σχολιάσετε την παρακάτω περίοδο του κειμένου: «Δεν θα' πρεπε να μας εκπλήσσει το γεγονός ότι σήμερα η αχαλίνωτη συμπεριφορά γίνεται συνήθεια ή και νόμος».

Μονάδες 10

B2. Γιατί ο συγγραφέας επιλέγει και χρησιμοποιεί εικονοπλαστικό λόγο στην τελευταία παράγραφο του κειμένου;

Μονάδες 4

B3. Να εντοπίσετε τη συλλογιστική πορεία ανάπτυξης της δεύτερης παραγράφου του κειμένου.

Μονάδες 8

B4. Να αποδώσετε κυριολεκτικά το νόημα των παρακάτω περιόδων του κειμένου:

α. «Μαζί μ' αυτά όμως πήραν τα σκάγια και...επειδή φανερώθηκαν». (τρίτη παράγραφος)

β. «Είναι η απέχθεια που νιώθουμε ...γυμνή» (πέμπτη παράγραφος). **Μονάδες 8**

B5. Να βρεθούν τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων του κειμένου: *αχαλίνωτη, απέχθεια, επιτήδευση, πανάρχαια, πυγμή.*

Μονάδες 5

Γ. Σε μια ανοιχτή συζήτηση που συνδιοργανώνουν τα σχολεία της περιοχής σας με θέμα «ελευθερία και νέοι» παίρνετε το λόγο. Να αναφέρετε κυρίαρχα φαινόμενα καταπάτησης των ορίων της ελευθερίας στην σύγχρονη εποχή. Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στη γιγάντωση αυτού του φαινομένου;

Μονάδες 40